Šiandienos žaislai – tai šiuolaikinę civilizaciją atspindintys bei šiuolaikinėmis technologijmis sukurti įvairūs žaidimai, išsiskiriantys modernia išvaizda, techninėmis funkcijomis. Šiuolaikiniai tėvai labai stengiasi, kad jų vaikams būtų įdomu – perka daug žaislų.

Tačiau ar būtina jų turėti daug?

Kiek vaikui reikia žaislų? Atsakyti sudėtinga. Vis dėlto žaislų perteklius blaško vaikų dėmesį, jiems sunku susikaupti renkantis žaislą veikti, vėliau – susitvarkyti. Kai žaislo vaikui trūksta, jis tiesiog pasitelkia fantaziją ir pakeičia jį (tada pagaliukas tampa šaukštu, o lapelis – lėkštute ir t.t.). Tai skatina vaikų vaizduotę.

Žaislai turi būti tokie, kad vaikas galėtų juos naudoti įvairiose veiklose. Jie turėtų lavinti vaiko gebėjimus, atitikti jo amžių, žadinti vaizduotę bei kūrybiškumą. Ypač gerai, kai žaislas turi daugiau žaidimo panaudojimo galimybių (pvz., kaladėlė gali būti pagalvėlė lėlei arba namo dalis ir panašiai). Kuo įvairiau galima panaudoti tą patį žaislą, tuo jis vertingesnis. Neturime užmiršti natūralių gamtos dovanų – akmenukų, pagaliukų, kaštonų, kriauklelių…

Žaislų dėka mažieji pažįsta aplinkinį pasaulį. Yra bendrų žaidimų, kuriuos žaidžia visos kartos.

SENELIŲ, TĖVŲ KARTOS ŽAIDIMAI
“Namai – šeima”
“Kelionės”(netolimos kelionės arkliu ar dviračiu į kitą parapiją).
“Slėpynės”
“Akla višta”
“Užkaltinis”
“Žiužis”
“Aukščiau žemės”

MŪSŲ KARTOS ŽAIDIMAI
“Namai – šeima”
“Kelionės” (automobiliu, autobusu po Lietuvą).
“Slėpynės”
“Akla višta”
“Ali Baba”
“Gumytė” (šokinėjimas per gumytę).
“Varlytė” (žaidimas su kamuoliu)
“Paslaptis” (sekretas).

ŠIUOLAIKINIŲ VAIKŲ ŽAIDIMAI
“Namai – šeima”
“Kelionės” (į tolimas šalis lėktuvu, laivu, traukiniu)
“Slėpynės”
“Akla višta”
Kompiuteriniai žaidimai
“Ferma” (gyvūnų auginimas).
“Spaidermenas”, “Barbės”, “Pokemonai”

Kiekviena karta turi kažką nepakartojamo ir savito, bet neužmiršta ir savo šaknų. Bendraukime bei dalinkimės patirtimi. Ir kuo daugiau žaiskime! Tai daro laimingais net ir suaugusiuosius!

Kaip išmokyti vaiką tvarkytis?

Iš pradžių tvarkytis galima kartu, žaidžiant, paprašant, kad vaikas padėtų, pvz., jus tvarkote lėles, o vaikas – savo indelius ar pan.

Labai svarbu vaiką pagirti.

Ir neapsiribokite vien žodžiu „šaunuolis”. Geriau pasakyti ką nors įkvepiančio, pvz., „Tu padedi man, esi pagalbininkas, be tavęs niekaip nesusitvarkyčiau, labai tau ačiū”. Vaikams smagu jaustis svarbiems, kad ir jie gali kažkam padėti, kažką padaryti.

Kol vaikas mokosi kažką daryti ir pirmą kartą suklysta, svarbu nekelti balso ir nesibarti.

Vaikas išsigąsta riksmo ir tai vėliau asocijuojasi, kad šis darbas yra blogas, nemalonus. Aiškinant ir rodant, kaip pasikloti lovą, palaistyti gėlę ar padengti stalą, tėvams reikia nuolat vartoti žodžius: „kartu”, „padėsiu”, „patarsiu”. Tuomet pirmosios vaiko pastangos kažką padaryti siesis

su maloniais prisiminimais ir išmokti darbai nekels priešiškumo.

Žinoma mokydami vaiką dirbti, neapsieisite be pavyzdžių

- jūsų pačių, pažįstamų, televizijos ir knygų personažų. Kad vaikas užsinorėtų ką nors daryti, jis turi pamatyti, kaip tai įdomu.

Ką daryti, jei vaikas atsisako ir nenori tvarkytis?

Reikia bandyti vaiką sudominti žaidimu: galite tvarkytis ir lenktyniaudami, kas greičiau gražiai sudės savo žaisliukus; smagiais pamokymais, pavyzdžiui, „Juk tavo žaisliukai taip pat nori pailsėti, o kol jie nebus tvarkingai sudėti, jie nepailsės ir nenorės su tavimi rytoj žaisti...".

O gal verta vaiką motyvuoti mažomis dovanėlėmis, apdovanojant už tvarkymąsi, tikint, kad vėliau tai taps įpročiu ir dovanų neprireiks?

Labai svarbu – teisinga skatinimo sistema. Nežadėkite vaikui už atliktą darbą saldainių, ledų ar naujo žaislo. Vaikas turi suprasti, kad už darbus namuose negaunamas materialus atlygis, tačiau juos reikia atlikti, kad būtų naudingas artimiesiems. Labai svarbu, kad vaikas jaustų pasididžiavimą savo atliktais darbais.

Ruošdamiesi pirkti žaislą vaikui atsakykite į šiuos klausimus:

1. Ar žaislas ugdys kūrybiškumą, skatins fantazuoti?
2. Ar žaislas mokys vaiką spręsti problemas?
3. Ar žaislas skatins vaiką mąstyti?
4. Kokią įtaką žaislas turės vaiko elgesiui?
5. Ar žaisdamas su įsigytu žaislu vaikas įgys naujų įgūdžių?
6. Ar žaisdamas šiuo žaislu vaikas sužinos daugiau apie save ir savo aplinką?
7. Ar žaislas gerins vaiko atmintį?
8. Ar žaislas suartins šeimos narius?

Kodėl vaikams svarbūs žaidimai ir žaislai?

Vaikų raidai įtaką daro ne tai, kiek daug ir kokių žaislų jie turi, bet kaip dažnai ir kaip kokybiškai suaugusieji su jais bendrauja.

Literatūra:

www.vpsc.lt

https://www.svietimonaujienos.lt/kodel-vaikams-svarbus-zaidimai-ir-zaislai/

https://www.tavovaikas.lt/lt/mamos-kertele/g-13527-kaip-be-prievartos-ismokyti-vaika-susitvarkyti

KODĖL VAIKAI NETVARKO ŽAISLŲ?

Parengė Kėdainių l/d „Puriena“ mokytoja metodininkė, dirbanti pagal ikimokyklinio ugdymo programą Nijolė Satkauskienė

2021 m.